

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 5. Utrùm fidelibus peccatoribus detur gratia sufficiens ad
conversionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

Resp. Ita quidem responderi posse; cum ex iustis illi non perseverent, qui defuncti, & illi omnes perseverent, qui non defuncti gratia Dei: at nihilominus, cum omnes iusti ita possint permanere in statu iustitiae, ut illi tantum re ipsa permaneant, quibus gratis à Deo perseverantia ipsa datur, gratis procurando illis bonam mortem, vel, si vis, gratis illos usque in finem vocando, quomodo eis congruit, ad inscrutabilia Dei iudicia necesse est recurrere, si quaeritur quare uni iusto bona mors à Deo procuratur, & alteri non procuratur; quare unus iustus rapiatur ante lapsum, & alter non rapiatur; quare unus iustus usque in finem vocetur congruè, & alter non vocetur; breviter, quare uni iusto datur, & alteri non datur perseverantia. Tunc enim aliud respondere non possumus, quam quod dicit Apostolus, Rom. cap. 11. *O altitudo divitiarum sapientiae & scientiae Dei! quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investigabiles viae ejus!* quando quidem ex parte duorum iustorum, quorum uni perseverantia datur, & alteri non datur, nulla ratio assignari potest, cur uni potius datur, quam alteri; quia cui datur, ex pura misericordia datur. Potuit Deus utrique dare perseverantiam, potuit neutri absque injuria; uni dat, & non alteri: *Quis cognovit sensum Domini? aut quis consiliarius ejus fuit? aut quis prior dedit illi, & retribuetur ei?*

ARTICULUS V.

Utrum fidelibus peccatoribus datur gratia sufficiens ad conversionem.

RESPONSIO I.

Fidelibus peccatoribus non obduratis datur gratia sufficiens ad conversionem.

Prob. 1. Ex Scriptura. Nam Ezechielis, cap. 33. legitur: *Pro ego, dicit Dominus, nolo mortem impij, sed ut convertatur impius à via sua, & vivat. Convertimini, convertimini à viis vestris pessimis, & quare moriemini?* Et 2. Petri cap. 3. *Patienter (Deus) agit propter vos, nolens aliquem perire, sed omnes ad poenitentiam reverti.* Hac autem loca intelligi saltem debent de peccatoribus nondum obduratis, quibus proinde gratia ad poenitentiam agendam idonea deesse non potest; cum Deus nolit eos perire, sed è contra sincerè velit eos converti, & idcirco patienter agat cum illis, illosque iterum atque iterum adhortetur ad poenitentiam. Quod certè non faceret, si privaret eos omni auxilio ad id sufficente, & sic poenitentia eis esset impossibilis.

Prob. 2. Ex S. Augustino enarr. in Psalm. 102. ubi haec Davidis verba: *Miseratur & misericors Dominus, longanimis & multa misericordiae*, interpretans sic ait: *Quid tam longanimus? quid tam multum in misericordia? Peccatur & vivitur; accedunt peccata, augetur vita: blasphematur quotidie, & facit solem summ oriri super bonos & malos. Vocat undique ad correctionem, vocat undique ad poenitentiam; vocat beneficiis creatura, vocat impertiendo tempus vivendi; vocat per lectorem, vocat per tractatorem; vocat per intimam cogitationem, vocat per flagellum correctionis; vocat per misericordiam consolationis: longanimis & multa misericordiae. Sed observa ne longitudine misericordiae Dei malè utendo, tu tibi thesaurizas iram in die irae..... Cum tibi thesaurizaveris iram in die irae, nonne experieris justum, quem contempsisti benignum? Juxta sanct. Doctorem igitur, peccatores non raro, sed saepe per gratias tum exteriores multiplices, tum interiores, sine quibus exteriores inutiles forent, ad poenitentiam invitat longanimis & misericors Deus.*

RESPONSIO II.

Peccatoribus, etiam excacatis & obduratis, datur gratia sufficiens ad conversionem.

Simonnet Theol. Tom. II.

Prob. 1. Ex Scriptura. Nam dicitur, Sapient. cap. 12. *Si inimicos servorum tuorum & debitos morti cum tanta cruciasti attentione, dans tempus & locum, per quae possent mutari à malitia, cum quanta diligentia judicasti servos tuos?* Quibus verbis Sapiens expressè testatur, Deum Chanaanis & Jebusaeis locum & tempus ad poenitentiam agendam, adeoque & gratiam interiorem, sine qua impossibilis illis erat poenitentia, misericorditer dedisse: erant tamen sceleratissimi homines, & maxime obdurati, ut testatur idem Sapiens.

Act. cap. 7. Stephanus Judaeos obduratos & voluntariè excacatos objurgat in hunc modum: *Dura cervice, & incircumcisis cordibus & auribus, vos semper Spiritui Sancto resistitis.* Ergo quamvis obdurati & excacati, per interiorem gratiam à Spiritu Sancto ad poenitentiam vocabantur; alioqui falsò dicerentur, Spiritui S. semper resistere; & ita vocabantur, ut sua culpa poenitentiam non agerent; alioqui Stephanus perperam illos objurgasset.

Rom. cap. 2. sic loquitur Apostolus: *An divitias bonitatis ejus (Dei) & patientiae & longanimitatis contemnitis? Ignoras quoniam benignitas Dei ad poenitentiam te adducit? Secundum autem duritiam tuam, & impenitens cor, thesaurizas tibi iram in die irae, & revelationis justii iudicii.* Quibus verbis apertè significat Apostolus, Deum obduratos vocare ad poenitentiam; eosque bonitatem, patientiam, & longanimitatem divinam contemnendo, dum duro atque impenitente corde internae vocationi pertinaciter resistunt, gravissimam poenarum reatum incurrere, à justo iudice infligendam.

Prob. 2. Ex S. Augustino enarr. in Psalm. 6. ubi ad haec Apostoli verba Rom. cap. 1. *Dedit illos Deus in reprobum sensum*, sic disserit: *Ea est cecitas mentis; in eam quisquis datus fuerit, ab interiore Dei luce secluditur. Sed nondum penitus, cum in hac vita est. Sunt enim tenebrae exteriores, quae magis ad diem iudicii pertinere intelliguntur, ut penitus extra Deum sit, quisquis dum tempus est, corrigi noluerit. Penitus enim esse extra Deum quid est, nisi esse in summa cecitate? Ergo ex S. Doctore, nemo ita excacatur, ut interiore Dei luce, adeoque interiore Dei gratia omninò privetur, & hoc pacto sit omninò extra Deum per totalem desertionem, quia nimirum totalis desertio, ac proinde cecitas & obduratio consummata, poena est ad alteram vitam pertinens, qua justè puniuntur ii omnes, qui in hac vita corrigi noluerint: cum nulli in hac vita ita excacati fuerint, ut penitus seclusi fuerint ab interiore Dei luce, & sic caruerint omni gratia ad correctionem sufficiente.*

Duplex igitur est, juxta sanctum Doctorem mentis cecitas, seu seclusio ab interiore Dei luce; una inchoata & partialis, altera totalis & consummata, quae nomine tenebrarum exteriorum in Scriptura venit: haec alterius vitae est, in qua reprobi erunt penitus extra Deum; illa verò hujus vitae, in qua qui in poenam peccatorum excacantur, non sunt extra Deum penitus; unde quandiu hanc mortalem vitam vivunt, corrigi possunt, quia identidem à Deo illustrantur, & internis inspirationibus excitantur, ut corrigi possint, & corrigantur, si velint. Quare si noluerint corrigi, justè mittentur in tenebras exteriores, & aeterna, ac summa plecentur mentis cecitate.

Obj. 1. Obdurati, quandiu sunt in statu obdurationis, carent omni gratia ad conversionem, sive proximè sive etiam remotè sufficiente. Ergo qui tota vita manent in statu obdurationis, tota vita privantur omni gratia sufficiente, quacum possint converti. *Prob. ant.* Nam 1. hoc Scripturae passim innunt. 2. Hoc expressè docet sanctus Augustinus pluribus locis. 3. Obdurati non possunt recipere gratiam verè sufficientem ad conversionem, quin re ipsa convertantur; at quandiu sunt in statu obdurationis, non convertuntur.

Resp. neg. ant. Ad 1. prob. R. Ex Scriptura nihil aliud haberi, quam quod gratia ad conversionem

sufficiens peccatoribus non adit omnibus momentis, & quod aliqui omnino deferantur ad tempus. *Ad 2. prob. R.* S. Augustinum non aliud docere, quam obduratos, quandiu manent in statu obdurationis, carere gratia congrua, ut plurimum non accipere nisi gratiam remotè sufficientem, nempe gratiam orationis, & ex illis aliquos ad tempus omnino deferi. Quod autem nullus in hac vita absolute & totaliter deferatur, diserte affirmat S. Doctor loco supra laudato. *Ad 3. prob. R.* In ea supponi omnem gratiam verè sufficientem, esse etiam congruam & efficacem, quod est hæreticum.

Obj. 2. S. Augustinus, lib. 1. ad Simpl. qu. 2. dicit obdurationem esse Deum nolle misereri, & Deum non frustra misereri, quia si miseretur, peccator convertitur. *Resp. S. Doctorem* nihil aliud velle, quam obduratos tandiu manere in statu obdurationis, quandiu Deus non eorum miseretur misericordia illa speciali, qua vocat hominem quomodo scit ei congruere, ut vocantem non respuat: quandiu enim non sic miseretur obduratorum, tandiu non convertuntur, & sic tandiu manent in statu obdurationis: è contra verò ubi primum sic eorum miseretur Deus, statim convertuntur, & desinunt esse in obdurationis statu. Quamvis autem Deus circa obduratos, quandiu eos in obduratione relinquit, non exerceat specialem misericordiam, illos scilicet vocando quomodo eis congruit, ut convertantur, hoc non obstat, quominus erga illos misericordiam communem exerceat, eos vocando quantum sufficit, ut possint converti, & convertantur, si velint.

Porro facile concedimus Deum peccatores aliquos miraculose interficere in flagranti delicto, vel permittere ut interficiantur ab aliis causis sive naturalibus, sive liberis. Item Deum permittere ut peccatores aliqui statim post admissum scelus aliquod, in perpetuam amentiam incidunt. Item aliquos peccatores, admissio criminis, brevi postea tempore hac vita excedentes, nullam prorsus ante mortem accipere gratiam, quacum possint à peccato resurgere. Item inter peccatores alios esse, quibus frequentior & copiosior, alios verò quibus rarior & parciore gratia ad conversionem sufficiens datur, prout scilicet Deus iudicat munera sua esse distribuenda. Ex hac occasione fit

R E S P O N S I O III.

Gratia ad conversionem sufficiens peccatoribus, non adest omnibus momentis, sed solum certis temporibus, prout Deus vult; unde quædam sunt tempora, quibus peccatores, præsertim obdurati, carent omni gratia sufficiente ad resurgendum à peccato.

Prob. 1. Ex Scriptura. Ecclesiasticus cap. 7. dicitur: *Considera opera Dei, quod nemo possit corrigere quem ille despexerit.* Quibus verbis satis aperte innuitur, aliquos peccatores interdum ita à Deo deferri, ut converti nequeant. Et Joan. c. 12. *Propter eam non poterant credere, quia iterum dixit Isaias: Excæcavit oculos eorum, & induravit cor eorum* (per subtractionem scilicet omnis gratiæ illuminantis intellectum, & cor tangentis.) 2. Ad Timoth. cap. 2. docet Apostolus, peccatores esse patienter & mansuete corripiendos, *ne quando Deus det illis penitentiam, ad cognoscendum veritatem, & respiciant à diaboli laqueis,* (hoc est, quia quantumvis excæcati videantur & obdurati, adeoque à Deo derelicti, non tamen penitus derelicti sunt, & Deus solet illis identidem dare gratiam, quacum amplecti veritatem & respicere possunt.) Cum autem ait Apostolus: *Ne quando,* clarè significat gratiam ad penitentiam non semper adeste peccatoribus, sed quando & ubi vult Deus. Hinc Psalter Regius Psal. 94. dicit: *Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra.* Dicit, *hodie*, quia non semper, nec quotidie interna vox Spiritus S. seu interior gratia pullat aures cordis nostri, sed certis tantum temporibus, quod in primis de peccatoribus verum est.

Prob. 2. Ex S. Augustino enarr. in Psal. 147. ubi sic ait: *Ecce deserit (Deus) peccatorem, ecce non vocat, ecce non aperit sensum, ecce non infundit gratiam.* Et tract. 53. in Joannem, ubi hæc habet: *Ab sit ut sit iniquitas apud Deum: sive quando adjuvat (dando interiorem gratiam) misericorditer facit: sive quando non adjuvat (interiorem gratiam subtrahendo,) iuste facit.*

S. Augustino juvat adjungere Gregorium Magnum, lib. 11. Moral. cap. 5. ubi omnino ad propositum nostrum hæc scribit: *Omnipotens Deus humanum cor destruit, cum relinquit: edificat, dum replet. Neque enim humanam mentem debellando destruit, sed recedendo: quia ad perditionem suam sufficit sibi dimissa.* Unde plerumque fit, ut cum audientis cor, exigentibus culpis, omnipotentis Dei gratia non repletur, incassum exterius à predicatorum moneatur, quia murum est os omne quod loquitur, si ille interius in corde non claret, qui aspirat verba, que audiuntur. Hinc est quod Cain & divina voce admoneri potuit, & mutari non potuit: quia exigente culpa malitia, jam intus Deus cor reliquerat, cui foris ad testimonium verba faciebat.

Prob. 3. Ratione; quia gratia ad conversionem necessaria, consistit in actibus vitalibus, quibus mens illustratur, & voluntas excitatur. Atqui, ut docet experientia, actus hujusmodi peccatoribus non adfuerunt omnibus momentis, sed solum interdum, & certis temporibus, prout placet Deo, qui pro suo beneplacito quando & ubi vult potentias hominis ad hos actus elevat & determinat: imò graves peccatores multi, ut ipsimet ingenuè confitentur, per tempus satis longum sapenumero actus hujusmodi in se nullos experiuntur. Ergo, &c.

Obj. Scriptura & Concilia satis aperte docent quibusvis peccatoribus singulis momentis adeste gratiam sufficientem ad conversionem. Ergo, &c. *Prob. ant.* Nam 1. hæc Ecclesiastici verba: *Non tardes converti ad Dominum*, ad omnes peccatores dirigitur. 2. Apocal. cap. 3. dicit Deus: *Ego sto ad ostium, & pulso.* 3. Conc. Later. cap. *Firmiter*, docet, semper posse hominem lapsum per veram penitentiam reparari. 4. Conc. Senonense 1. parte decreti 15. docet, nec momentum quidem præterire, in quo Deus non stet ad ostium, & pulset.

R. neg. ant. obj. Ad 1. prob. Resp. Scripturam hoc loco solum admonere peccatores, ut ubi primum à Deo vocantur & excitantur ad penitentiam, nulla mora interposita, vocanti & excitanti Deo obsequantur, & ejus gratiæ cooperando ad eum se convertant, juxta illud Psal. 94. *Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra.*

Ad 2. prob. R. Deus quidem dicit se stare ad ostium cordis nostri, at non dicit se stare omnibus momentis.

Ad 3. prob. Resp. Conc. Lateranense hic non aliud docet, quam quod post baptismum sit aliud sacramentum, nempe sacramentum penitentiae, quo semper Deo reconciliari potest quisque post baptismum graviter lapsus, ad illud accedit, illudque ritè suscipit. Quod nemo facere potest sine auxilio interioris gratiæ prævenientis & excitantis, quam gratiam omnibus momentis adeste peccatoribus, certè non dicit Concilium.

Ad 4. prob. R. Conc. Senonense cum aliqua moderatione intelligi debet, neque aliud velle dicendum est, quam quod gratia adit omnibus momentis, quibus urget tentatio, quæ superari, aut obligatio alicujus præcepti, quod adimpleri non potest sine gratiæ interioris adjutorio.

Dices. S. Thomas 3. p. q. 86. art. 1. in O. dicit erroneam esse opinionem illorum, qui sentiunt aliquem in hac vita non posse penitentiam agere, & mores suos emendare. *Resp. S. Doctorem* dicit tantum, nullum esse peccatum in hac vita, quod non possit tolli per penitentiam, propter duplicem rationem. 1. Scilicet, quia quandiu homo viator est, arbitrium ejus flecti potest ad bonum vel ad malum. 2. Quia nullus est peccator, quem Deus gratia sua movere non possit quomo-

quomodo ei aptum est, ut de peccato commisso velit poenitentiam agere.

Audiamus S. Doctorem: Non possunt, inquit, per poenitentiam deleri peccata demonum, & etiam hominum damnatorum: quia affectus eorum sunt confirmati in malo: ita quod non potest eis displicere peccatum, in quantum est culpa, sed solum displicet eis poena, quam patiuntur Tale autem non potest esse aliquod peccatum hominis viatoris, cujus liberum arbitrium flexibile est ad bonum & ad malum. Unde dicere quod aliquod peccatum sit in hac vita, de quo quis poenitere non possit, erroneum est. Primo quidem; quia per hoc tolleretur libertas arbitrii. Secundo, quia per hoc derogaretur virtuti gratiae, per quam moveri potest cor cuiuscumque peccatoris ad poenitentiam. Sic autem loquendo, S. Doctor dicit quidem, in hac vita nunquam tantam esse cordis obdurnationem, ut peccator converti non possit cum auxilio divinae gratiae. At hanc gratiam omnibus momentis adesse peccatoribus, ut converti possint, & converterantur, si velint, nullatenus dicit, vel insinuat.

ARTICULUS VI.

Utrum infidelibus omnibus, etiam iis qui infidelitate negativa laborant, deus gratia sufficiens ad salutem.

RESPONSIO.

Infidelibus omnibus, etiam iis qui laborant infidelitate negativa, datur pro loco & tempore gratia sufficiens ad salutem.

Prob. 1. Ex Scriptura. Dicitur Sap. cap. 11. *Misereris omnium, quia omnia potes, dissimulas peccata hominum propter poenitentiam. Diligis enim omnia, quae sunt, & nihil odisti eorum, quae fecisti. Nec enim odians aliquid constituisti, aut fecisti parcis autem omnibus, quoniam tua sunt, Domine, qui amas animas.* At quomodo miseretur Deus omnium, & parcit omnibus, si non dat omnibus gratiam, qua si bene uti vellet, consequerentur justificationis beneficium, atque ulterioribus gratiae auxiliis adjuti, in statu iustitiae perseverarent, si vellet, & perseverando salutem adipiscerentur aeternam? Neque verò illa Sapientis verba ad solos electos restringi possunt: nam ratio, quare Deus sic omnium miseretur, hic petitur ex creatione. Beneficium autem creationis omnibus absolute commune est.

1. ad Timoth. cap. 2. sic loquitur Apostolus: *Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes ... pro omnibus hominibus ... hoc enim bonum est, & acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire. Unus enim Deus, unus & mediator Dei & hominum homo Christus Jesus, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. Ex quo textu duo habemus. 1. Deum velle ut omnes absolute homines ad veritatis agnitionem veniant, & salventur. Nam reddens rationem Apostolus, quare Deus velit homines salvari, & ad agnitionem veritatis venire, dicit cum velle, quia est Deus omnium, & pro omnibus mortuus est Christus. At est Deus omnium, & Christus mortuus est pro omnibus absolute, nullo excepto. 2. Hanc Dei voluntatem non esse simplicem & sterilem complacentiam, sed actum prolecutivum, vi cuius media ad finis intenti consecutionem idonea adhibentur: alioqui non diceret Apostolus orandum esse pro omnibus, quia Deus vult omnes salvos fieri; vel certe tam male diceret, quam qui diceret orandum esse pro demonibus, quia Deus salutem illorum vult, simplici scilicet & sterili complacentia.*

Prob. 2. Ex Patribus. S. Ambrosius in Psalm. 118. conc. 8. sic loquitur: *Super omnes sol oriri iubetur. Et hic quidem sol quotidie super omnes oritur. Mysticus autem Sol ille iustitiae omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus est, & omnibus resurrexit.* Simonnet Theol. Tom. II.

Ideo autem passus est, ut tolleretur peccatum mundi. Si quis autem non credit in Christum, generali beneficio ipse se fraudat: ut si quis clausis fenestris radios solis excludat, non ideo sol non ortus est omnibus, quia calore ejus se ipse fraudavit: sed quod solis est, prerogativam suam servat: quod imprudentis est, communis à se gratiam lucis excludit, (videlicet vel gratiam ad credendum in Christum proximè sufficientem, vel saltem aliam remotiorem, quacum proximè sufficientem impetrare posset, repudiando.)

S. Chrysostomus hom. 7. in Joan. in haec verba: *Erat lux vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, sic disserit: Si illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, quoniam pacto tot homines sine lumine permanent? neque enim omnes Christum cognoscunt. Quomodo ergo illuminat omnem hominem? Illuminat profecto, quantum in ipso est. Si qui autem sponte sua, mentis oculis conveniunt, ad huius lucis radios aciem dirigere noluerint, non ex luminis natura in tenebris persistunt: sed malitia sua, qui sponte tanto se dono indignos reddiderunt. Nam gratia in omnes diffusa est: non Judaeum, non Graecum, non Barbarum, non Scytham, non liberum, non servum, non virum, non mulierem, non senem, non juvenem effugit, aut dedignatur; omnibus eadem est, omnibus se facilem exhibet, omnes pari honore advocat. Qui autem ejus munere frui negligunt, hanc suam cecitatem sibi ipsis imputent.*

S. Augustinus exposit. 1. in Psalm. 18. haec habet, *Et non est qui se abscondat à calore ejus: Cum autem verbum etiam caro factum est, & habitavit in nobis, mortalitatem nostram suscipiens, non permisit ullum mortalium excusare se de umbra mortis, & ipsam enim penetravit verbi calor.*

S. Prosper, vel alius Author laudatissimus librorum de vocatione gentium, sententiam nostram disertis verbis tueretur, lib. 2. pluribus locis. Sic autem loquitur, cap. 17. *Nunc in extremis mundi partibus sunt aliqua nationes, quibus nondum gratia Salvatoris illuxit quibus tamen illa mensura generalis auxilii, quae desuper omnibus semper hominibus est praebita, non negatur.*

Cap. 26. Postquam varios modos exposuit, quibus Deus ad se homines vocat, sic prosequitur: *Quae opitulatio per innumeros modos, sive occultos, sive manifestos, omnibus adhibetur, & quod à multis refutatur, ipsorum est nequitia: quod autem à multis suscipitur, & gratia est divina, & voluntatis humane.*

Et cap. 31. sic ait: *Elaboratum est, quantum Dominus adjuvit, ut non solum in novissimis diebus, sed etiam in cunctis retro saeculis probaretur, gratiam Dei omnibus hominibus affuisse, providentia quidem pari, & bonitate generali, sed multimodo opere diversaeque mensura: quoniam sive occultè, sive manifestè, ipse est, ut Apostolus ait, Salvator omnium hominum, maxime fidelium: Quae sententia subtilissima brevitate, & validissimi roboris, si tranquillo consideretur intuitu, totam hanc, de qua egimus, controversiam dirimit. Dicendo enim, Qui est Salvator omnium hominum, confirmavit bonitatem Dei super universos homines esse generalem. Adjiciendo autem, Maxime fidelium, ostendit esse partem generis humani, quae merito fidei divinitus inspiratae, ad summam atque aeternam salutem specialibus beneficiis provehatur.*

Prob. 3. Ratione Theologica. Nam Christus mortem suam obtulit pro salute infidelium omnium, etiam illorum, qui de Evangelio nihil audierunt, & audituri sunt unquam. Hanc propositionem ad veritates in Scriptura revelatas pertinere, suo loco ostendimus. Ergo Deus sincerè vult salutem omnium infidelium, etiam illorum, qui nihil unquam audierunt, & audituri sunt de Evangelio: Deum enim sincerè velle salutem eorum omnium, pro quibus Christus mortem suam obtulit, consentiunt omnes tam heterodoxi, quam orthodoxi. Ergo Deus omnibus infidelibus, etiam iis qui nihil, &c. vult dare & dat media ad salutem idonea: Nam qui sincerè vult finem aliquem, vult